



§ 528

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Björn Månssonin toivomusponnosta koskien pienveneilijöiden tarpeiden huomioimista Hermanninrannan asemakaava-alueen jatkosuunnittelussa

HEL 2023-003779 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Toivomusponnossa esitetään, että Hermanninrannan jatkosuunnittelussa tulee selvittää mahdollisuudet pienveneilijöiden tarpeiden huomioon ottamiseksi.

Merellinen Helsinki tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Kaupungissa on kymmeniä venesatamia ja noin 14 500 venepaikkaa. Merellisen strategian 2030 mukaan merellisten palveluiden ja virkistymismahdollisuuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla. Lisäksi Helsinki vaalii arvokasta meriluontoaan. Kalasataman alueella on pyritty kaupunkistrategian mukaisesti mahdollistamaan pienveneilyn edellytykset ympäristön rajoitukset huomioon ottaen.

Hermannin rantapuisto

Hermanninrannan asemakaavassa rantapuistoon on varattu pienveneilyä palvelemaan veneiden talvisäilytysalue lähes samaan kohtaan, mihin se oli osoitettu aikaisemmassakin asemakaavassa. Vanhan asemakaavan mukaisen talvisäilytysalueen pinta-ala on reilut 2,4 hehtaaria. Voimassa olevassa Hermanninrannan asemakaavassa talvisäilytysalueen koko on puolestaan vajaat 2,1 hehtaaria. Talvisäilytysalueen pienenemisestä huolimatta hyvällä suunnittelulla on mahdollista parantaa sen toimivuutta. Alueella oli ennen myös Helsingin Sataman varastokenttä. Sataman luovuttua kentästä myös sitä on käytetty veneiden talvisäilytykseen. Hermanninrannan asemakaavassa varastokentän tilalle on osoitettu asuntorakentamista ja puistoaluetta. Kaavamerkinnän mukaan kesällä veneitä ei saa säilyttää alueella. Jatkosuunnittelun tavoitteena on sovittaa talvisäilytys alueeseen, joka kesäisin toimisi myös viihtyisänä puistona.

Osa Hermannin rantapuistosta kuuluu Kyläsaaren alueeseen, jonka kaavoitusta ei ole vielä aloitettu. Molemmista alueista on kuitenkin laadittu yhteinen yleisten alueiden yleissuunnitelma, jonka mukaan rantapuiston rannimmainen osa säilytetään luonnonmukaisena biodiversi-



teettipuistona. Alueesta on arviolta vuonna 2025 tarkoitus järjestää maisema-arkkitehtuurikilpailu, jonka kilpailuryhmissä tulee olla mukana myös biologeja. Luonnon monimuotoisuuden kehittämisen lisäksi kilpailulla etsitään ratkaisuja mm. alueen tulvimisen ja virkistyskäytön yhteensovittamiseen. Rakenteellisia ratkaisuja alueen käytettävyyteen voivat olla esimerkiksi erilaiset laiturit tai sillat, joihin voi liittyä soutuveiden, kanoottien tai sup-lautojen rantautumispaikkoja. Alueen maaperä on kuitenkin huonoa suurempien kiinteiden rakenteiden kannalta.

Verkkosaaren venesatama

Laajemmin pienveneilyä alueella tulee palvelemaan Verkkosaaren alueelle kaavoitettu venesatama. Verkkosaaren pohjoisosan asemakaava mahdollistaa noin 300 venepaikan lisäksi kelluvan uimalan ja kelluvan palvelurakennuksen, esimerkiksi venekerhotilan toteuttamiseksi. Kalasatamaan Kulosaaren sillan pohjoispuolelle ei ole tulossa muuta venesatamaa, joten Verkkosaaren venesatama vastaa pohjoisen Kalasataman venepaikkatarpeeseen. Vesisyvyydestä ja Kulosaarensillasta johtuen alueella ei voida järjestää paikkoja purjeveneille. Kaavamääräysten mukaan ennen venesataman käyttöönottoa tulee varmistaa, että Vanhankaupunginlahden Natura-alueen raja on merkitty maastoon nykyistä näkyvämmiin niin, että tahaton liikkuminen vesialueella estyy. Lisäksi venesataman alueelle tulee asentaa opasteita, joissa sataman käyttäjille selkeästi ilmaistaan luonnonsuojelun vesialueen käytölle asettamat rajoitukset.

Vanhankaupunginlahden luontoarvot

Vanhankaupunginlahden luontoarvot aiheuttavat rajoitteita pienveneilyyn alueella. Yleiskaavan 2016 Natura-arvioinnissa todetaan Vanhankaupunginlahden lintuveden osalta haitallisten vaikutusten lieventämiseksi, että veneilyä ja muuta vesialueiden virkistyskäyttöä tulisi rajoittaa ja ohjata ainakin pesimäaikana käyttökielloin ja opastein. Verkkosaareen suunniteltu venesatama ei kuitenkaan asemakaavan selostuksen mukaan ulotu linnustoltaan arvokkaiksi inventoiduille alueille, ja veneilyreitit suuntautuvat ensisijaisesti niiltä pois päin.

Veneilyn aiheuttamia häiriöitä Vanhankaupunginlahden lintuveden Natura-alueeseen on jo nykyisin vähennetty Vanhankaupungin selän alueella voimassa olevalla veneilyä koskevalla nopeusrajoituksella 10 km/h. Lisäksi vesiskootteriliikenne on kokonaan kielletty. Natura-alue on osittain merkitty maastoon poijuin, jotta suojelualueesta ja sen sijainnista ollaan tietoisia. Suojelualueen suuntaan ei jatku veneilyyn sopivia reittejä. Lisäksi suojelualue on vesisyvyydeltään matalaa eikä siksi ole houkutteleva kohde veneilyyn. Kesällä 2016 hyväksytyssä Vanhankaupunginlahden Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa



24.10.2023

Asia/3

2015 - 2024 veneilyn ja kalastuksen aiheuttamien uhkien torjumiseksi on esitetty valvonnan lisäämistä.

Veneiden talvisäilytyspaikkojen kehitys yleisesti

Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tila on rajallisin resurssi, josta kilpailee monia eri käyttötarkoituksia. Käytännössä tämä ja markkinaehtoiseen suuntaan kehittyvä hinnoittelu tulevat myös tarkoittamaan veneiden talvisäilytyspaikkojen siirtymisen osin kauemmas Helsingin ydinalueilta ja Helsingin seudun muihinkin kuntiin. Koska talvisäilytyspaikoilla venesatamassa tai sen läheisyydessä on veneilyharrastuksen kannalta monia etuja, tällaisia talvisäilytyspaikkoja tulee pyrkiä jatkossakin mahdollistamaan.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Lisätään lausuntoehdotuksen toiseksi viimeisen kappaleen loppuun: "Koska talvisäilytyspaikoilla venesatamassa tai sen läheisyydessä on veneilyharrastuksen kannalta monia etuja, tällaisia talvisäilytyspaikkoja tulee pyrkiä jatkossakin mahdollistamaan."

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Paula Hurme, maisema-arkkitehti: 09 310 26093
paula.hurme(a)hel.fi

Liitteet

1 Månsson Björn, toivomusponsi, Kvsto 15.3.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:



Toivomusponnessa esitetään, että Hermanninrannan jatkosuunnittelussa tulee selvittää mahdollisuudet pienveneilijöiden tarpeiden huomioon ottamiseksi.

Merellinen Helsinki tarjoaa hyvät mahdollisuudet veneilyyn. Kaupungissa on kymmeniä venesatamia ja noin 14 500 venepaikkaa. Merellisen strategian 2030 mukaan merellisten palveluiden ja virkistymismahdollisuuksien tulee olla kaikkien ulottuvilla. Lisäksi Helsinki vaalii arvokasta meriluontoaan. Kalasataman alueella on pyritty kaupunkistrategian mukaisesti mahdollistamaan pienveneilyn edellytykset ympäristön rajoitukset huomioon ottaen.

Hermannin rantapuisto

Hermanninrannan asemakaavassa rantapuistoon on varattu pienveneilyä palvelemaan veneiden talvisäilytysalue lähes samaan kohtaan, mihin se oli osoitettu aikaisemmassakin asemakaavassa. Vanhan asemakaavan mukaisen talvisäilytysalueen pinta-ala on reilut 2,4 hehtaaria. Voimassa olevassa Hermanninrannan asemakaavassa talvisäilytysalueen koko on puolestaan vajaat 2,1 hehtaaria. Talvisäilytysalueen pienenemisestä huolimatta hyvällä suunnittelulla on mahdollista parantaa sen toimivuutta. Alueella oli ennen myös Helsingin Sataman varastokenttä. Sataman luovuttua kentästä myös sitä on käytetty veneiden talvisäilytykseen. Hermanninrannan asemakaavassa varastokentän tilalle on osoitettu asuntorakentamista ja puistoaluetta. Kaavamerkinnän mukaan kesällä veneitä ei saa säilyttää alueella. Jatkosuunnittelun tavoitteena on sovittaa talvisäilytys alueeseen, joka kesäisin toimisi myös viihtyisänä puistona.

Osa Hermannin rantapuistosta kuuluu Kyläsaaren alueeseen, jonka kaavoitusta ei ole vielä aloitettu. Molemmista alueista on kuitenkin laadittu yhteinen yleisten alueiden yleissuunnitelma, jonka mukaan rantapuiston rannimmainen osa säilytetään luonnonmukaisena biodiversiteettipuistona. Alueesta on arviolta vuonna 2025 tarkoitus järjestää maisema-arkkitehtuurikilpailu, jonka kilpailuryhmissä tulee olla mukana myös biologeja. Luonnon monimuotoisuuden kehittämisen lisäksi kilpailulla etsitään ratkaisuja mm. alueen tulvimisen ja virkistyskäytön yhteensovittamiseen. Rakenteellisia ratkaisuja alueen käytettävyyteen voivat olla esimerkiksi erilaiset laiturit tai sillat, joihin voi liittyä soutuveneiden, kanoottien tai sup-lautojen rantautumispaikkoja. Alueen maaperä on kuitenkin huonoa suurempien kiinteiden rakenteiden kannalta.

Verkkosaaren venesatama

Laajemmin pienveneilyä alueella tulee palvelemaan Verkkosaaren alueelle kaavoitettu venesatama. Verkkosaaren pohjoisosan asemakaava mahdollistaa noin 300 venepaikan lisäksi kelluvan uimalan ja kelluvan



palvelurakennuksen, esimerkiksi venekerhotilan toteuttamiseksi. Kalasatamaan Kulosaaren sillan pohjoispuolelle ei ole tulossa muuta venesatamaa, joten Verkkosaaren venesatama vastaa pohjoisen Kalasataman venepaikkatarpeeseen. Vesisyvyydestä ja Kulosaarensillasta joh-tuen alueella ei voida järjestää paikkoja purjeventeille. Kaavamääräysten mukaan ennen venesataman käyttöönottoa tulee varmistaa, että Vanhankaupunginlahden Natura-alueen raja on merkitty maastoon nykyistä näkyvämmiin niin, että tahaton liikkuminen vesialueella estyy. Lisäksi venesataman alueelle tulee asentaa opasteita, joissa sataman käyttäjille selkeästi ilmaistaan luonnonsuojelun vesialueen käytölle asettamat rajoitukset.

Vanhankaupunginlahden luontoarvot

Vanhankaupunginlahden luontoarvot aiheuttavat rajoitteita pienveneilyyn alueella. Yleiskaavan 2016 Natura-arvioinnissa todetaan Vanhankaupunginlahden lintuveden osalta haitallisten vaikutusten lieventämiseksi, että veneilyä ja muuta vesialueiden virkistyskäyttöä tulisi rajoittaa ja ohjata ainakin pesimäaikana käyttökieltoin ja opastein. Verkkosaareen suunniteltu venesatama ei kuitenkaan asemakaavan selostuksen mukaan ulotu linnustoltaan arvokkaiksi inventoiduille alueille, ja veneilyreitit suuntautuvat ensisijaisesti niiltä pois päin.

Veneilyn aiheuttamia häiriöitä Vanhankaupunginlahden lintuveden Natura-alueeseen on jo nykyisin vähennetty Vanhankaupungin selän alueella voimassa olevalla veneilyä koskevalla nopeusrajoituksella 10 km/h. Lisäksi vesiskootteriliikenne on kokonaan kielletty. Natura-alue on osittain merkitty maastoon poijuin, jotta suojelualueesta ja sen sijainnista ollaan tietoisia. Suojelualueen suuntaan ei jatku veneilyyn so-pivia reittejä. Lisäksi suojelualue on vesisyvyydeltään matalaa eikä sik-si ole houkutteleva kohde veneilyyn. Kesällä 2016 hyväksytyssä Vanhankaupunginlahden Natura-alueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa 2015 - 2024 veneilyn ja kalastuksen aiheuttamien uhkien torjumiseksi on esitetty valvonnan lisäämistä.

Veneiden talvisäilytyspaikkojen kehitys yleisesti

Kasvavassa ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa tila on rajallisin re-surssi, josta kilpailee monia eri käyttötarkoituksia. Käytännössä tämä ja markkinaehtoiseen suuntaan kehittyvä hinnoittelu tulevat myös tarkoittaamaan veneiden talvisäilytyspaikkojen siirtymisen osin kauemmas Helsingin ydinalueilta ja Helsingin seudun muihinkin kuntiin.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluiden kanssa.

Esittelijän perustelut

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691

Y-tunnus
0201256-6



24.10.2023

Asia/3

Toivomusponsi

Valtuutettu Björn Månsson on tehnyt 15.3.2023 seuraavan toivomusponnen:

Hermanninrannan asemakaava ja asemakaavan muutos (nro 12760)
HEL 2020-001742 15.3.2023 § 73

- Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta ottaa pienveneilijöiden tarpeet jatkosuunnittelussa huomioon.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.10.2023 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Paula Hurme, maisema-arkkitehti: 09 310 26093
paula.hurme(a)hel.fi

Liitteet

1 Månsson Björn, toivomusponsi, Kvsto 15.3.2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.10.2023 § 522